

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีจุดมุ่งหมายในการศึกษาปัจจัยที่เป็นสาเหตุการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของลูกจ้างชาวพม่าต่อนายจ้าง ทำการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เจาะลึก (in-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงพรรณนา ประกอบกรณีตัวอย่างโดยแบ่งการศึกษา ออกเป็น 2 วิธี

1. การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (documentary study) ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ บทความ วารสาร วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เป็นต้น ซึ่งจะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งต่อไป

2. การศึกษาหาข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยทางมานุษยวิทยา (anthropological research methodology) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของลูกจ้างชาวพม่าต่อนายจ้าง โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) และการใช้การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (participant observation) รวมทั้งการใช้เทคนิคของการจดบันทึก (field notes) โดยมีแบบสัมภาษณ์ซึ่งปรับปรุงจากแนวคำถามที่สร้างขึ้น โดยอาศัยกรอบแนวคิดพื้นฐานในการวิจัยเป็นหลักในการกำหนดประเด็นต่างๆ เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของลูกจ้างชาวพม่าต่อนายจ้าง

โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้เจาะจงเลือกเฉพาะผู้ต้องขังชาวพม่า ที่กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อ นายจ้างซึ่งศาลได้พิพากษาโทษคดีเสร็จเด็ดขาดและต้องขังประจำเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้รับการพิพากษาโทษคดีเสร็จเด็ดขาด จำนวน 10 ราย โดยคัดเลือกจาก

1. บุคคลที่กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง

2. บุคคลที่สามารถสื่อสารภาษาไทยได้
3. บุคคลที่มีความสมัครใจให้สัมภาษณ์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ (document data) โดยรวบรวมข้อมูลจากห้องสมุดต่างๆ และสถานที่ราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรมราชทัณฑ์ เป็นต้น
2. การรวบรวมข้อมูลทางมานุษยวิทยา (anthropological research methodology) โดยผู้ศึกษาเลือกใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) และการใช้การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม (participant observation) รวมทั้งการใช้เทคนิคของการจดบันทึก (field notes) โดยมีแบบสัมภาษณ์ซึ่งปรับปรุงมาจากแนวคำถามที่สร้างขึ้น โดยอาศัยกรอบแนวคิดพื้นฐานในการวิจัยเป็นหลักในการกำหนดประเด็นต่างๆ เพื่อให้มีเนื้อหาครอบคลุมถึงปัจจัยที่เป็นสาเหตุการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของแรงงานพม่าต่อผู้ว่าจ้าง

วิธีการเก็บข้อมูล ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตจากกรมราชทัณฑ์ให้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับและคำแนะนำของเจ้าหน้าที่เรือนจำอย่างเคร่งครัด ผู้ศึกษาได้ประสานกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการดูแลนักโทษคดีเสร็จเด็ดขาดชาวพม่าเฉพาะรายที่กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง เพื่อคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 10 ราย กลุ่มตัวอย่างแต่ละรายผู้ศึกษาใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์ไม่เท่ากัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับข้อมูลรายละเอียดที่เกิดขึ้นแต่ละราย ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้เวลาในการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างประมาณรายละ 2-3 ครั้ง ครั้งแรกเพื่อทำความคุ้นเคย ครั้งที่สองเข้าสู่การสัมภาษณ์ ครั้งที่สามสำรองสำหรับบางรายที่ให้รายละเอียดไม่ครบถ้วน

ระยะเวลาการเก็บข้อมูล เนื่องจากการเข้าออกต้องปฏิบัติตามระเบียบของทางเรือนจำ กล่าวคือจะต้องเข้า-ออกบริเวณเรือนจำตามเวลาที่กำหนด ฉะนั้นการสัมภาษณ์จึงแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงเช้าเวลา 09.00 น.-12.00 น. และช่วงบ่ายเวลา 13.00 น.-15.00 น. ทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ขึ้นอยู่กับความสะดวกของเจ้าหน้าที่ผู้คุมและผู้ต้องขัง ในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสามารถสัมภาษณ์ผู้ต้องขังได้ประมาณ 3-4 รายต่อวัน ทำการสัมภาษณ์รายละประมาณ 1-2 ชม. ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ

กับระยะเวลาเสนอเรื่องเบิกตัวผู้ต้องขังออกจากแดนเพื่อมาสัมภาษณ์ในแดนที่เจ้าหน้าที่ได้จัดไว้เพื่อการสัมภาษณ์ เรือนจำในแต่ละแห่ง จะจัดสถานที่ที่ให้สัมภาษณ์แตกต่างกันออกไป ขึ้นอยู่กับความสะดวกของเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแลความปลอดภัยของผู้วิจัย เนื่องจากการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังกระทำแบบใกล้ชิด โดยจะสัมภาษณ์อยู่ในห้องเดียวกันมีเพียงโต๊ะกั้นระหว่างผู้วิจัยกับผู้ต้องขัง ทั้งนี้เพื่อสร้างความสนิทสนมคุ้นเคยกับผู้ต้องขัง ดังนั้นจึงต้องมีเจ้าหน้าที่คอยระมัดระวังและดูแลความปลอดภัยเสมอ โดยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548 - 30 มิถุนายน 2548 ก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้อาวิเคราะห์และเขียนรายงาน

การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากผู้ต้องขังสัญชาติพม่า เรือนจำในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ซึ่งมีระเบียบและข้อปฏิบัติในด้านการรักษาความปลอดภัยและความเรียบร้อยทั่วไป ที่ค่อนข้างเคร่งครัด อีกทั้งผู้ต้องขังเป็นสัญชาติพม่าส่งผลต่อข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสาร และระยะเวลาในการสัมภาษณ์ ดังนั้นต้องอาศัยเจ้าหน้าที่คอยดูแล และให้ความสะดวกในเรื่องการสื่อสารบ้างเป็นบางครั้ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ การใช้รูปแบบระเบียบวิธีวิจัยทางมานุษยวิทยาอาจกระทำไม่ได้ทั้งหมด แต่อย่างไรก็ตามผู้วิจัยจะพยายามนำเทคนิคการสัมภาษณ์แบบมานุษยวิทยามาใช้ให้มากที่สุด เพื่อประสิทธิภาพทางการวิจัยและประสิทธิผลที่มีคุณภาพ ซึ่งขั้นตอนในการสัมภาษณ์มีดังนี้ คือ

- 1) การสร้างความไว้วางใจ (rapport) เพื่อให้แรงงานพม่าเกิดความคุ้นเคย และไว้วางใจ ขั้นตอนนี้จะใช้เวลาในแต่ละรายไม่เท่ากัน การสร้างสัมพันธภาพในขั้นตอนนี้จะเป็นการพูดคุยโดยพูดคุยในเรื่องทั่วไป จนเกิดความไว้วางใจกันจึงเริ่มทำการสัมภาษณ์
- 2) การสัมภาษณ์ เมื่อผู้ต้องขังมีความคุ้นเคย ผู้วิจัยจึงเริ่มการสัมภาษณ์ตามแบบที่เตรียมไว้ ซึ่งในการสัมภาษณ์แต่ละครั้งผู้วิจัยจะใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลไปด้วย เพื่อต้องการทราบพฤติกรรมและปฏิกิริยาของผู้ให้สัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้การสัมภาษณ์เจาะลึก โดยผู้วิจัยจะใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะของข้อคำถามที่มีความละเอียด ชัดเจน และตรงกับความรู้สึภายในจิตใจของผู้ตอบให้มากที่สุด ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถตอบคำถามได้อย่างอิสระ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด และหาความเที่ยงตรงโดยถือเกณฑ์การ

ตรวจสอบและพิจารณาแก้ไขของผู้ทรงคุณวุฒิ เมื่อปรับปรุงแบบสัมภาษณ์จนสมบูรณ์แล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริง

เนื่องจากผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับผู้กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายสัณฐานคดีพม่า กำหนดแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิจัย โดยโครงสร้างแบบสอบถามที่ใช้ ประกอบด้วย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล
2. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยสิ่งแวดล้อม
 - 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางครอบครัว
 - 2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางสังคม
 - 2.3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยกระตุ้นก่อนการกระทำผิด
4. ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเหยื่ออาชญากรรม
5. ข้อมูลอื่นๆ ที่สามารถนำมาประกอบการอธิบายในสาเหตุการกระทำผิด

โดยการกำหนดเนื้อหาแบบสอบถาม ได้พิจารณาจากกรอบแนวคิดการวิจัยเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อใช้แบบสอบถามดังกล่าว เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรที่ต้องการ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลมีทั้งข้อมูลทั่วไปของผู้กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายสัณฐานคดีพม่า และการสัมภาษณ์ข้อมูลแบบเจาะลึก ซึ่งข้อมูลทั่วไปจะถูกนำมาวิเคราะห์ในเชิงร้อยละ รวมถึงการนำเสนอในรูปแบบตาราง ส่วนข้อมูลที่นำมาพิสูจน์สมมติฐานจะเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เพื่อที่จะได้อภิปรายและพิสูจน์สมมติฐาน